

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.216.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16244 Pana Posła Roberta Warwasa wraz z grupą posłów, w sprawie drastycznego ograniczenia środków na aktywizację bezrobotnych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Tytułem wstępu trzeba zaznaczyć, że zgodnie z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ podstawę gospodarki finansowej Funduszu Pracy (dalej „FP”) będącego państwowym funduszem celowym stanowi roczny plan finansowy FP. Określa on m.in. przychody funduszu i ich źródła oraz zadania realizowane z jego środków. Plan obejmuje również kwotę środków na finansowanie form pomocy przeznaczaną przez urzędy pracy w danym roku budżetowym na aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Plan finansowy FP stanowi załącznik do ustawy budżetowej na dany rok – jego projekt jest przekazywany Ministrowi Finansów i Gospodarki w trybie i terminach określonych przez przepisy dotyczące prac nad projektem ustawy budżetowej. Minister Finansów i Gospodarki przedstawia następnie projekt ustawy budżetowej na rok kolejny wraz z uzasadnieniem Radzie Ministrów, która przedkłada go Sejmowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego dany rok budżetowy².

Pismem z 25 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki przekazał do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) limit wydatków FP do uwzględnienia w projekcie planu finansowego na 2026 r. Limit określono na poziomie 10,1 mld zł.

Kierownictwo MRPiPS na każdym etapie uzgodnień wskazywało, że dla prawidłowego funkcjonowania powiatowych urzędów pracy konieczne jest utrzymanie finansowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na poziomie z 2025 r., tj. ok. 3,65 mld zł. Przedstawiono w tym zakresie szczegółowe uzasadnienie, wskazując m.in. na:

- wzrost kosztów świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy (zasiłki, stypendia, refundacje);
- wzrost minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia, które wpływają na wysokość refundacji i dofinansowań;
- rosnącą efektywność kosztową form aktywizacji zawodowej (z ok. 18 tys. zł w 2023 r. do ponad 21 tys. zł w 2026 r.);
- konieczność utrzymania liczby osób objętych wsparciem, w tym seniorów i osób długotrwale bezrobotnych.

Mimo to kwotę zabezpieczoną w planie FP na 2026 r. ustalono na poziomie niższym od postulowanych potrzeb finansowych, tj. niższym od planu na 2025 r. o 1,5 mld zł w zakresie zadania dotyczącego aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowanej przez urzędy pracy i niższym o 0,27 mld zł w zakresie refundacji wynagrodzeń wypłacanych

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.

² Ustawa budżetowa na rok 2026 (Dz.U. poz. 62) została podpisana przez Prezydenta RP 20 stycznia 2026 r.

młodościanym pracownikom (zadanie realizuje OHP). W planie finansowym Funduszu Pracy na 2026 r. na aktywizację zawodową bezrobotnych zabezpieczono zatem 2 147 808 000 zł, z czego 429,6 mln zł stanowi rezerwa Funduszu Pracy.

Pragnę przy tym zaznaczyć, że Minister Finansów i Gospodarki w kierowanej do MRPiPS korespondencji wielokrotnie zwracał uwagę na fakt objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu (EDP), który wymaga konsolidacji finansów publicznych i redukcji deficytu w kolejnych latach. Znajduje to odzwierciedlenie w Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028, określającym ścieżkę wydatków, której przestrzeganie jest konieczne do ograniczenia deficytu nominalnego i redukcji długu w średnim okresie. Minister wskazywał też, że wydatki FP objęte są stabilizującą regułą wydatkową (SRW) oraz limitem wskazywanym rokrocznie w ustawie budżetowej, w związku z czym każda dotycząca ich zmiana ma bezpośredni wpływ na ograniczenie wydatków pozostałych podmiotów objętych SRW. Ewentualne zwiększenie tych kwot powinno być poprzedzone analizą potrzeb i wskazaniem oszczędności w wydatkach na inne zadania. Zgodnie z informacją przekazaną przez Ministra Finansów i Gospodarki na dzień dzisiejszy nie ma wygenerowanych oszczędności, które można by przeznaczyć na finansowanie form pomocy. Mimo to rozmowy z Ministrem Finansów i Gospodarki w sprawie zwiększenia środków FP w bieżącym roku z przeznaczeniem na działania aktywizacyjne trwają.

Na finansowanie form pomocy, również tych realizowanych w ramach projektów EFS+, samorządy powiatów dysponują w roku 2026 środkami FP w kwocie 1,7 mld zł. Środki przyznawane są na cały rok i trafiają na konta powiatowych urzędów pracy w transzach miesięcznych. Wyboru wdrażanych form pomocy, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Kwoty na finansowanie poszczególnych form pomocy nie są zatem planowane ogólnie. To samorządy powiatów decydują, uwzględniając potrzeby lokalnych rynków pracy i swoje możliwości, o ich wyborze i finansowaniu.

Niezależnie od tego minister właściwy do spraw pracy dysponuje rezerwą, w ramach której może zwiększać środki przyznane samorządom na finansowanie w danym roku budżetowym form pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, uwzględniając zgłaszane przez urzędy pracy potrzeby. Procedurę ubiegania się o środki z rezerwy FP określono w dokumencie pn. „Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie działań aktywizacyjnych w 2026 roku”, opublikowanym w Intranecie Publicznych Służb Zatrudnienia 4 lutego br. Tego samego dnia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wydała decyzję o uruchomieniu na jego podstawie naboru z rezerwy FP. Urzędy mogły w jego ramach wnioskować do 16 lutego br. o przyznanie środków z rezerwy FP na finansowanie wszystkich form pomocy ujętych w ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Łączna wartość wniosków złożonych przez wszystkie urzędy pracy, które spełniały warunki udziału wynosiła 174,9 mln zł.

Ze względu na wyższą niż określone w ogłoszeniu 150 mln zł kwotę wnioskowaną, mając na uwadze potrzebę odpowiedniego zabezpieczenia możliwości działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, zdecydowano o zwiększeniu alokacji o 23,5 mln zł.

W efekcie, po dokonaniu oceny wszystkich wniosków oraz dostosowaniu wysokości wsparcia do liczby osób bezrobotnych w danym powiecie z uwzględnieniem limitów środków, jakimi poszczególne powiatowe urzędy pracy dysponują, kwotę przysługującego im łącznie wsparcia ustalono na 173,5 mln zł. Oznacza to że każdy urząd pracy, który mógł

uczestniczyć w naborze i z którego złożono wnioski, otrzyma środki z rezerwy Funduszu Pracy. Środki te przyznano urzędowi 9 marca br.

Warto podkreślić, że w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom zwolnień pracowników we wskazanych wyżej zasadach ujęto też program aktywizacji zawodowej osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi. Program może być uruchamiany na bieżąco, bez wcześniejszego ogłoszenia naboru, w ramach dostępnych środków i w kolejności wpływu wniosków. Na jego finansowanie zarezerwowano w planie podziału rezerwy FP 50 mln zł.

Informuję, że w roku 2025 wpływy z obowiązującej składki na FP (1%) wyniosły 10 303 451 tys. zł. Trzeba przy tym zaznaczyć, że Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie może w sposób swobodny dysponować przychodami pochodzącymi ze składek. Zgodnie z art. 29 ust. 10 ustawy o finansach publicznych koszty państwowego funduszu celowego mogą być ponoszone w ramach planowanych przychodów, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania środków pieniężnych z poprzednich okresów. Środki, które wpłyną do FP w danym roku i nie zostaną wydane, trafiają na rachunek dysponenta FP.

Jak wskazano wcześniej kwota wydatków w danym roku nie może być wyższa niż roczny plan finansowy FP, który określa m.in. przychody funduszu i ich źródła oraz zadania realizowane z jego środków. W 2025 r. środki FP wydatkowane były w oparciu o plan finansowy FP na ten rok. Zgodnie ze sprawozdaniem MRPIPS-02 w minionym roku wydatkowano 10 662 771 800,16 zł, z czego na finansowanie programów aktywizacyjnych na wsparcie dla 299 007 osób przeznaczono 3 351 624 914,89 zł.

Aktywne programy rynku pracy w roku 2025 rozpoczęło 209 tys. bezrobotnych, z czego 104,1 tys. prace subsydiowane (np. prace interwencyjne, roboty publiczne czy skorzystało ze środków na podjęcie działalności gospodarczej), 67,3 tys. rozpoczęło staże, 25,1 tys. szkolenia, a 12,5 tys. prace społecznie użyteczne.

Udzielenie odpowiedzi na pytanie o plany rządu dotyczące zwiększenia lub uzupełnienia środków z funduszy europejskich pozostaje poza właściwością Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Aleksandra Gajewska

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/